

SEBASTIAN
FAULKS

Romano Paukščių čiulbėjimas autorius

PARYŽIAUS
AIDAS

PIRMA DALIS

„BALTAS NAMAS“ (*Maison Blanche*)

Besišlapindamas vonios kambaryje, netikėtai pastebėjau savo atvaizdą veidrodyje. Mano veidas atrodė toks gražus, kad pasisukau pažiūrėti iš arčiau ir beskubėdamas čiurkštelėjau ant plytelių palei klozetą. Nukratęs paskutinius lašus, susikišau savo *zibq** atgal į apatinius, toliau apžiūrinėjau veidą. Rodėsi, lyg kažkas būtų po skruostais lengvai brūkštelėjęs šešėliu, o tada šiek tiek padažęs blakstienas tušu. Tokios akių gelmės lig šiol dar nebuvo pastebėjęs. Pasukau galvą į šoną ir nusišypsojau, tada suraukiau antakius, dėdamasis rimtu, bet akys viską išdavė — jos spinduliuvo patirtimi ir geru ūpu. Iš tiesų tai buvo kažkieno kito, vyresnio nei aš, veidas.

Kodėl gi aš niekad anksčiau nepastebėjau šitokio grožio? Juk tai ne kino žvaigždės iš seno filmo patrauklumas ir ne prėskas dabartinių *indie* vaikinų saldumas. Čia labiau sielos ir seksualumo dermė. Kažkas didinga.

Atsukau veidrodį išdidinančia puse į save, tada atgal — įprastine. Paėmęs nešiojamą veidrodėlį pasukau jį tokiu kampu,

* Penis (*arab.*). (Čia ir toliau — *vert. past.*).

kad galėčiau kaip reikiant įsižiūrėti į savo profilį. Atsirėmiau į sieną, tada prisilenkiau prie pat išgaubto veidrodžio stiklo. Viskas kaip anksčiau. Tiesa, aš buvau parūkęs *kifo**, bet tik truputį — man daug nepatinka, — ir išgėręs skardinę kolas, kad palaikyčiau didelį cukraus kiekį kraujyje (taip patarė vienas bendramokslis). Buvo gera žinoti, kad tas atvaizdas mano. Šitaip atrodančiam vyrui negali nutikti nieko bloga. Mums priklauso taikos ir teisingumo keliai, ką jau kalbėti apie švelnias merginas ir keliones į tolimus kraštus.

Mudu žiūrėjome vienas kitam į akis keletą minučių. Tada jis prakalbo:

— Žmogau, tau laikas išsijudinti. Turi išsinesdinti iš čia.

Nejučia jam linktelėjau pritardamas, nes išties aš ir pats tą gerai žinojau. Ką jis pasakė, nebuvo jokia naujiena, greičiau jau nuo to palengvėjo.

— Pirmyn, varyk.

— Gerai, jau greit.

Mes gyvenome baltintame name visai šalia medinos — senamiesčio. Apatiniame aukšte buvo įsikūrusi kita šeima, bet į lauką nusileisdavome atskirais laiptais. Mums priklausė du viršutiniai aukštai ir terasa ant stogo, nuo kurios atsivėrė jūros reginys. Mano pamotė čia paprastai džiaudavo skalbinius, dėl to tėvas ne juokais širsdavo: „Kaip man pasikviesti į namus žmonių, kai jiems reikia sėdėti tarp šlapių marškinių?“ Aš neturėjau nieko prieš šią moterį, tik kad ji nebuvo mano motina. Ir dar ji nuolat kartodavo tą patį per tą patį. Jei jau įsikąsdavo kokio požiūrio ar naujienos, tai negalėdavo pamiršti. Kartą sausio mėnesį

* Kanapė (*arab.*).

pareiškė, kad dėl visų mūsų bėdų kalti Persijos įlankos arabai, ypač iš Saudo Arabijos. Rugsėį vis dar apie tai prabildavo, tarsi ši mintis jai būtų ką tik dingtelėjusi.

Vidury terasos stovėjo toks žemas staliukas — *taiforas*. Jis buvo uždengtas oranžine ir raudona spalva išmarginta staltiese, su apvaliais blizgučiais, žaižaruojančiais saulėje. Ant jo gulėjo cigarečių pakelis ir buvo išdėliotos kelios spalvotos stiklinės arbatai. Tėvas čia atsivesdavo žmonių, kurie, jis vylėsi, galėtų investuoti į jo verslą. Kol atrakindavo savo viskio atsargas, svečiai mėgavdavosi reginiu iš terasos. Pildamas viskį tėvas taip šnairai šypsodavosi, kad man net darydavosi bloga. Mieste buvo daugybė vietų, kur galėjai nusipirkti alkoholio. Tokių parduotuvių vitrinose būdavo padėta tik popierinių nosinaičių dėžių ar kačių ėdalo, tačiau visi žinojo, kad vien iš popierinių nosinaičių verslo nepadarysi. Užtenka žengti kelis žingsnius pro „Kleenex“ lentynas, ir pamatysi eilėmis sustatytus „Johnnie Walker“ ir „Glenmorangie“ butelius, žemiau — alų bei marokietišką vyną.

Kai tėvas liepė man eiti mokytis, nusileidau į savo kambary namo gale ir sėdau prie knygų. Studijavau ekonomiką, nors gal čia ir per skambiai pasakyta. Tiesa, kai buvau jaunesnis, man gerai sekėsi mokykloje, bet tik todėl, kad buvau gabus kalboms. Prancūziškai išmokau iš savo motinos, nes ji prancūzė. Jos tėvas kilęs iš prancūzų kolonistų šeimos Alžyre — tokius vadindavo *pieds noirs*, „juodakojais“, nes pirmeiviai (tie, kurie atvyko prieš šimtą metų) avėdavo juodus blizgius odinius batus. Paprastai atvykėliai tuokdavosi su kuo nors iš savų — daugiausia su prancūzais, — bet mano seneliui į akį krito alžyrietė iš Orano (mano močiutė iš Alžyro), ir jiedu susituokė — neišivaizduoju, pagal kurios religijos papročius. Tada jie persikėlė į Maroką, paskui — į Paryžių, kur šeštojo dešimtmečio pradžioje gimė mano motina Hanan. Nežinau, kodėl jie taip blaškėsi — gal matė, kad Alžyre

prasideda neramūs laikai. Turbūt tą arabišką vardą motinai senelis davė norėdamas pamaloninti savo žmoną, nes matė, kad jie du įstrigo Paryžiuje ilgam. Kiekviename žodyne galima rasti, jog *hanan* reiškia „malonė“ arba „gailėstingumas“ — matyt, taip jis stengėsi parodyti pagarbą.

Mano motina Hanan gimė Paryžiuje, kur greičiausiai ir turėjo pasilikti, bet būdama kiek daugiau nei trisdešimties išvyko į Maroką aplankyti keletą pusbrolių bei pusseserių, o ten ją ištikio neganda — susipažino su būsimu verslininku Maliku Zafaru, už jo ištekėjo ir 1986 metais pagimdė mane.

Kai man buvo dešimt metų (o gal devyneri), motina mirė. Tuo metu aš visai nesuvokiau jos ligos rimtumo. Sykį, išeidamas į mokyklą, palinkėjau, kad tas „peršalimas“ iki vakaro jau būtų praėjęs. Ji buvo labai suliesėjusi ir jau sunkiai prakalbėjo. Tik vėliau man papasakojo, kad ji sirgo stemplės vėžiu, nors aš mažai tenutuokiau, ką tai reiškia. Taigi, prancūzų kalbą moku jos dėka.

Vienu metu lankiau Tanžero amerikietišką mokyklą, kur visos pamokos vykdavo anglų kalba, o mergaitės vilkėdavo vakarietiškus drabužius. Be to, kasdien mokydavausi klasikinės arabų kalbos. Tačiau greitai paaiškėjo, jog brangus sūnaus lavinimas tokiam vertelgai kaip mano tėvas ne pagal kišenę, todėl buvau perkeltas į mokyklą Vil Nuvelyje. Ten man praėjo ūpas mokytis — dėmesį patraukė kiti dalykai, todėl vos ne vos patekau į koledžą.

Na, o koledže mokėsi daugiau merginų. Be to, buvo panelė Aziz, kuri dėstė politologiją. Jos juodi it varno plaukai, pro kabineto langus pašvietus saulei, įgydavo kone purpurinį atspalvį. Jie buvo purūs, šiek tiek banguoti, nukirpti vos aukščiau pečių. Kaip ir kitos moterys, dažniausiai ji mūvėdavo kelnes, tačiau kartą atėjo su juodu, kelius siekiančiu sijonu, baltais marškiniais, o kaklą

juosė karoliai — trys eilės didelių raudonų rutuliukų. Paskaitai baigiantis pastebėjau, kaip plona balto nėrinio juostelė šmėkštelėjo pro sijono kraštą ir prilipo prie jos kojas dengiančių juodu pėdkelnių.

Studijavome ekonomiką. Buvo nuobodu, bet tėvas mane vertė mokytis. Politologijos kursas, kurį skaitė panelė Aziz, buvo privalomasis modulis. Į jį buvo įtraukta ir šiek tiek istorijos. Vieną dieną dėstytoja papasakojo apie pastarojo amžiaus karus ir apie tai, kaip europiečiai pateko į Šiaurės Afriką. Apie kolonistus ji pasakojo taip, tarsi nebūtų tikra, ar išvis buvo panašūs į žmones. Žinoma, pasak jos, jie buvo išsilavinę, bet tokie žudikai, kad net ir daugybė simfonijų to negalėtų atpirkti.

Man tai buvo naujiena. Nežinojau, kada tiksliai europiečiai atvyko į mano šalį ar ko iš mūsų norėjo. Bet už bulvarų, aikščių ir bažnyčių vardų slypėjo kažkas daugiau. Klausydamasis, kaip panelė Aziz pasakoja apie ispanus ir prancūzus, tarsi jie priklausytų kitai padarų rūšiai, bandžiau įsivaizduoti, kaip jie, pirmąsyk atvykę prie Šiaurės Afrikos krantų, pamatė mus. Turbūt irgi palaikė pirmųkšniais plėšikais, kurie gyvena siauroje pakrantėje, gaubiamoje beribių dykumų. Dievotais banditais.

Regis, panelė Aziz lyg ir viską darė gerai. Ji kantriai atsakinėjo į studentų klausimus, o kai katedros vedėjas dr. Ahmedas pasirodė tarpduryje, kviesdamas trumpam pasikalbėti, ji išskubėjo palikusi ant stalo nugarėlę aukštyn apverstą knygą. Tačiau nuo kitų ji skyrėsi tuo, jog, rodos, jos galvoje pasaulis buvo kažkoks kitoks negu tas, kuriame gyvename. Ji niekados nevēluodavo įvertinti rašinių ir buvo mandagi net su bedančiu valytoju Hamidu, iš kurio storos šiknos mes juokdavomės, kai jis šluodavo kiemą ir negalėdavo sėdėti. Neįsivaizduoju, kad panelė A mokytojų kambaryje galėtų kada pakelti balsą. Kodėl tada nuo jos sklido tokia maišto dvasia?

Mano mergina Leila irgi tai pastebėjo. Panelę Aziz ji vadindavo „pasiuntine“. Tokią pravardę sugalvojo pagal amerikietišką televizijos spektaklį „Pasiuntinys“, kuriame rodoma, kaip eilinė šeima įsisūnija berniuką, o šis pasirodo esąs ateivis iš kosmoso. Nors tai buvo vaikams skirta komedija, koledže visi ją žiūrėjo su didžiausiu susidomėjimu. Spektaklyje vaikai prašydavo, kad Pasiuntinys, kuris atrodė kaip eilinis berniukas, išskyrus du papildomus pirštus (ir telekinetines galias), juos pasiimtų į savo planetą, bet jis buvo toks dėkingas už išgelbėjimą mamai ir tėčiui, kad nieku gyvu to nedarydavo. Man atrodo, šią laidą rėmė kokia nors religinė organizacija, kuri siekė slapčia paskleisti žinutę — kad ir kaip sušiktai gyveni, vis tiek tikėk ir niekur nebėk.

Kol mano tėvas viskiu lakino savo svečius (kurie niekad neinvestuodavo, o tik gerdavo), aš, atsivertęs vadovėlį, sėdėjau ant lovos krašto. Istorija kėlė nuobodulį. Kam ji rūpi, net jei ją dėsto pati panelė Aziz? Kokia prasmė grūsti į galvą dalykus, kurie nutiko dar prieš tau gimstant? Šiaip ar taip, mes jų „neprisimename“. Nei mes, nei mūsų dėstytojai, nei kas nors kitas pasaulyje ten nėra buvę, todėl ir *atsiminti* to negali. Iš tikrųjų, tai mes tik *įsivaizduojame*... Ir kas iš to?

Kai neregždavau pabėgimo planų, galvodavau apie Leilą. Apsimesdamas, kad užsidaręs kambaryje mokausi apie pajamų pasiskirstymą, rašinėdavau jai žinutes iš madingo telefono, kurių ji man padovanojo, kai pati gavo naujesnį. Kartais ji man atsiųsdavo savo nuotraukų — kaip žaidžia su savo šunimi arba geria „Fantą“ namų verandoje.

Su Leila nesu permiegojęs. Man devyniolika, bet su niekuo dar nemiegojau. Man regis, niekas iš vaikinių nepastebėjo Leilos grožio, kai ši pradėjo lankyti koledžą. Visi tada alpo dėl ilgaplaukių blondinių, o jos tamsūs plaukai buvo trumpi, kaip ko-

kio berniuko. Tačiau jai pasilenkus prie stalo aš pastebėjau, kad po jos baltais marškiniiais šis tas yra, nors viskas buvo tvarkingai užsagstyta. Studentės galėjo rengtis kaip tik norėjo. Leilos drabužiai buvo kuklūs, bet matėsi, kad kokybiški. Gal kažkas atsiuntė iš užsienio, o gal pirko internetu? Maždaug po savaitės apsipratusi, ji ėmė daugiau pasitikėti savimi. Mėgdavo juoktis. Pradžioje būgštavau, jog juokiasi iš manęs, bet paskui nusprendžiau, kad panelė tiesiog linksmo būdo. Ji nemėgo kompiuterinių žaidimų taip, kaip aš, užtat buvo pamišusi dėl „Pasiuntinio“. Tada tarp mudviejų ir užsimezgė ryšys. Kartą prakalbus šia tema ją apėmė entuziazmas:

— Dievinu, dievinu, tu irgi, ar ne? Dievinu, kaip jis prisėlina prie žmonių. O kai jį sužavi kažkas, ko nesupranta apie mūsų pasaulį, jis tiesiog sako...

— Ledinė ugnis... Aha, geras! — sušukome abu kartu.

Vieną vakarą, kai nebuvo tėvų, pakviečiau ją pas save kartu pažiūrėti „Pasiuntinio“. Ji visiškai nesigėdijo žiūrėti vaikiškos laidos. Peržiūrėjome iš eilės kokias penkias ar šešias serijas. Ji minėjo ir kitokias laidas, apie kurias nieko nebuvau girdėjęs — turbūt jos namuose rodė daugiau televizijos kanalų. Spėju, kad dalies tų laidų JAV niekadoms net ir nerodė, o kūrė eksportuoti kitų kraštų jaunimui.

Kas vakarą užsilipęs ant stogo surūkyti cigaretės vis žiūrėdavau į jūrą, Europos link. Atsisukęs į kitą pusę galėjai matyti pietinę miesto ribą, o toliau medžiai ir kalvos pereidavo į pusdykumes. Ten viskas rodėsi ruda, išdraskyta kasyklų ir šachtų, kuriomis bandyta dar kažką išspausti iš smėlio, riogsojo moliu aplipę sunkvežimiai, savivarčiai ir konvejeriai.

Bet kas gi buvo ten, šiaurėje? Kas gi vyksta ten, anapus jūros? Ispanija, Prancūzija... Iš ten atsibastė įsibrovėliai. Dar toliau — Vokietija. Europoje visi važinėjo naujomis mašinomis,

turėjo naujus laikrodžius. O kur dar žaliuojantys miškai ir girios. Visi drabužiai buvo su tikrų gamintojų etiketėmis, o ne sukurpti Kinijoje kaip mūsiškiai. Šviesiaplaukės merginos ten dėvėjo trumpus sijonus. Barai nebuvo paslėpti prabangiuose viešbučiuose ar pogrindžio landynėse, kur gali būti sumuštas seno girtuoklio. Alkoholis pardavinėjamas ant kiekvieno kampo, net ir moterys ten užsisakinėja vyną, kokteilius ir geria.

Rūkydamas visa tai įsivaizdavau žvelgdamas pro sunkius debesis į pilką jūrą, kur tolumoje matėsi konteinerinis laivas.

Žinojau, kad reikia keliauti, bet buvo labai sunku ryžtis. Išgirdęs, kad metu koledžą, tėvas pasiustų. Jis iš tiesų manė, kad tos ketverių metų studijos pakeis mano gyvenimą, kad turėdamas diplomą sugebėsiu verstis. Žinojau, kad vienintelis būdas iš viso šito ištrūkti yra emigracija. Mane nuo to sulaukė tiktai Leila ir nedidelė viltis, kad pavyks su ja permiegoti.

Leila gyveno dideliame name, maždaug už pusantrą kilometro nuo miesto. Savo namuose ji vilkėdavo vakarietiškus sijonus, sukneles, taip pat paprasčiausius džinsus. Drabužiai nebuvo labai trumpi, tačiau elegantiški, be to, matėsi jos medaus atspalvio kojos. Namuose dirbo mieguistų akių tvarkytoja Farida. Nors dar nebuvo sena — vidutinio amžiaus, kokių trisdešimt penkerių metų, tačiau vangi kaip karvė. Moteris atnešdavo arbatą, šluodavo grindis ir vis taisydavosi plaukus, kurie atsipalaiduodavo iš segtuko. Farida pakeldavo akių vokus ir nusišypsodavo tiktai pamačiusi Leilą — ją tiesiog dievino. O daugiau visą laiką tik dėliodavo puodelius ir nešiodavo pelenines. Kartais ją dar buvo galima pamatyti tempiant koridoriumi glėbį skalbinių į kažkur tolumoje esančią skalbyklą. Gulėdamas lovoje kartais įsivaizduodavau, kad Farida po ilgos darbo dienos pakviečia Leilą į savo kambarį namo gale ir paprašo padėti jai nusirengti ir išsimaudyti. Po ilgų tūpčiojimų, raišiojimų ir

sagų seginėjimų jai pavyksta nuvilkti drabužius nuo Faridos ir palydėti ją vonion, į kurią Leila, regis, irgi eina nuoga — juk tai sąžininga.

Bėda ta, kad negalėjau laisvai atsiduoti fantazijoms, nes nesijaučiau esąs vienas. Mano miegamajame vietoje vienos sienos stovėjo *mašrabija* — tokia medinė raižyta pertvara, pro kurios plyšius buvo galima pažiūrėti vidun iš laiptinės. Mažuose miesteliuose prekybininkai tokiomis *mašrabijomis* dengdavo langus, kad vogčiomis galėtų pasižiūrėti, ar gatvėje prisirinko pakankamai žmonių, ir tik tada atidarydavo parduotuvę. Niekad negalėjai žinoti, ar nesi stebimas. Ir taip visą mano gyvenimą.

Leila turėjo jaunesnį brolių, kurį vadino Biliu, ir dailią jaunesnę sesutę Nadžat — jie kartais įsibraudavo į kambarį, kai mudu su Leila žiūrėdavome „Pasiuntinį“ arba kortuodavome, bet šiaip pernelyg nepristodavo. Praeitais metais, kai dar mokiausi berniukų mokykloje, trinktelėjau tokiam vaikėzui, kuris engė Bilį, todėl šis dabar man buvo dėkingas, be to, suprato, kur link aš lenkiu. Dar jam padovanojau savo „Radiohead“ marškinėlius. Iš tiesų, jis jau buvo gerokai ūgtelėjęs, maniau, kad greitai praaugs ir mane.

Gal aš įsimylėjau Leilą todėl, kad ji teikė šiokių tokių vilčių ir buvo geriausia mano galimybė? Nežinau. Tačiau man buvo tikrai apmaudu pasimačius su ja eiti namo, taip nieko ir nepadarius. Tikrai apmaudu. Jei galėčiau rinktis — permiegoti su visomis dvylika savo bendramokslų iš eilės ar tik su Leila, tik su ja... Pasirinkčiau ją nedvejodamas, nors tarp tų dvylikos bendramokslų yra ir Vasija su Kašira, kurias šiaip jau visi laiko karštomis pupytėmis.

Kai leisdavau laiką su draugais, dažnai įsišnekėdavome apie seksą, bet Leilos aš neaptarinėdavau. Jei kas paminėdavo jos vardą, nukreipdavau pokalbį į šalį. Tačiau būdamas vienas labai

dažnai svajodavau, koks būtų nuostabus jausmas įkišti savo *zibą* į jos kūną. Tiesiog. Manau, jog ten būtų taip karšta, vos ne odą degintų. Taip besvajojant, man, aišku, smarkiai pasistodavo.

Mano pamotė niekuo neužsiėmė. Kaip ir kitos pažįstamos moterys, ji didžiąją dienos dalį praleisdavo namie, o popiet lankydavo savo seseris ir drauges. Nebuvome turtingi, nes tėvo verslo schemas nueidavo šuniui ant uodegos, bet nebuvome ir tokie skurdžiai, kaip kai kurios šeimos medinoje. Pavyzdžiui, turėjome valytoją — tokia stambi rūškana moteris ateidavo kas savaitę. Jai sumokėdavo tik keletą centų. O pamotė gamindavo valgyti. Manau, jai tai visai patiko. Dar ji mėgo paukščius. Turėjo porą narvelių su gražiai giedančiais sparnuočiais. Sakė: „Jie man primena vaikystę Rifo kalnuose.“ Ji palikdavo atviras duris į terasą ant stogo, kad ir kiti paukščiai galėtų įskristi į namus — ten buvo tokia šviesai patekti skirta šachta su stikliniu stogeliu. Geltonsnapiai žvirbliai lakiodavo aukštyn žemyn.

Praėjus porai dienų po to, kai vaikinukas veidrodyje pasakė man „varyk“, internete pradėjau dairytis lėktuvų bilietų, tačiau visi buvo brangūs. Gal tada geriau į Europą plaukti kuriuo nors keltu — juos reklamuoja visame mieste.

Tu turi išsinešdinti iš čia... Gerai, taip ir padarysiu. Kas iš to, jog kankinuosi kasdien matydamas Leilą. Turbūt ir egzaminų metų pabaigoje neišlaikysiu, nes beveik nieko nesimokiau. O kad ir išlaikysiu, kad ir pabaigsiu mokslus, vis tiek negausiu savęs verto darbo. Turėsiu verslo ir ekonomikos diplomą, būsiu išklausęs panelės Aziz ypatingą politologijos kursą su nemokamu penkių valandų istorijos moduliui. Ir kam jo reikės? Sakys, eik dirbti į statybas, mulki, ir viskas. Stok ten — į eilę su kvalifikuotais tinkuotojais ir santechnikais. Užtat man ir reikia išsinešdinti. Reikia važiuoti... kažį kur. Kur nors... iš esmės. Velniai griebtų, kažkur normaliai išvažiuoti. Gal net ir į Paryžių.

Nieko neišmaniau apie Paryžių — žinojau tik tiek, kad jis Europoje, kad ten gyvena krikščionys, kad yra barų, merginų, senovinių pastatų, kino teatrų... Kol dar ryžtas neapleido, staigiai stryktelėjau nuo lovos ir užlipau laiptais aukštyn. Priėjus svetainės duris, nutiko nepaprastas dalykas. Lyg atsiribojau nuo savęs, lyg pradėjau žiūrėti į save iš šono. Mačiau save kaip kokį kitą asmenį — mano marškinėliai, džinsai, pora spuogų ant smakro, liesos rankos, susivėlę plaukai.

Mačiau, kaip einu pasikalbėti su tėvu.

Tai buvau aš, Tarikas, einantis svetainėn. Tėvas sėdėjo ant sofos ir, užsidėjęs akinius, skaitinėjo kažkokius popierius.

— Ko nori? — paklausė jis. — Nematai, kad aš dabar užsiėmęs?

— Atsiprašau. Ką čia darai? — pasiteiravo Tarikas.

— Sąskaitos, niekad nesibaigiančios sąskaitos. O tu ko dykas vaikštai? Juk ir tau kas nors užduota skaityti.

— Ne, aš jau viską, ką reikia, perskaičiau, — atsakė Tarikas, nubraukdamas plaukus nuo kaktos.

— Po valandos pietūs. Tada ir papasakosi, ko nori. Ir savo pamotei. Juk žinai, kaip ji dėl visko nerimauja.

— Aš išvažiuoju. Važiuoju gyventi kitur.

— Dieve šventas, suteik man stiprybės. Ketini mesti mokslus?

— Aha, bet ne tai svarbiausia.

— O tai kas tada?

— Noriu gyventi kitur, kur geriau.

Tėvas pradėjo juoktis ir padėjo į šalį popierius — taip jis galėjo juoktis dar smarkiau.

— Kur? Į Fesą? Į Alžyrą? Žinau, kad visad į tuos kraštus norėjai nuvažiuoti. Manai, kad ten tai jau pagyvensi kaip žmogus?

— Ne. Ten viskas taip pat... tik visko daugiau.

— Tai kur tada? Į Malaiziją? — jis ėmė kalbėti springda-

mas. — Į Australiją? Kodėl gi ne? Važiuok, būsi fermeris avių ūkyje.

— Gal į Paryžių.

— Ir kokio velnio? Tu gi ten nieko nepažįsti.

— Nepažįstu, bet norėčiau pamatyti, kur užaugo mano motina. Gal ką nors dar apie ją sužinočiau. Be to, moku prancūziškai.

— Manai, kad su tokiu akcentu ten susišnekėsi? Šiaip ar taip, tie prancūzai mūsų negali pakęsti. Taip nuo seno.

Tarikas pasikrapštė smakrą.

— Manau, aš jiems neužkliūsiu. Pritapsiu. Juk ten daug mūsų šikių.

— Tai aišku, žinoma. Tik gyvena šlykščiuose *banlieue** daugiabučiuose.

— Man nesvarbu, kur gyventi.

— Ir kaip tu gyvensi?

— Kaip paprastas žmogus, — Tarikas akimirką pagalvojo. — Kaip didvyris.

Tėvas nosinės kampeliu pasišluostė akis.

— O iš ko ruošiesi pragyventi?

— Kam man tie pinigai, — atsakė Tarikas. — Esu nuovokus, išgyvensiu.

— Tu nuovokus!

— Viliuosi, kad taip. Žinai, angliškai kalbu kaip tikras amerikietis.

— Taip, taip. Kaip tikras Amerikos čiabuvis. Televizoriaus prisižiūrėjai.

— Ir prancūziškai. Mano motina...

— Bet tu ir kvailėlis, — tarė tėvas, jo pečiai jau nebesikilnojo iš juoko. — Eik, geriau pasimokyk.

* Didmiesčių centrus supantys miegamieji rajonai, kur įsikuria skurdžiausi gyventojai (*pranc.*).

Jis vėl užsidėjo akinius ir ėmėsi popierių. Tarikas iš lėto pasuko prie durų. Rodos, vylėsi, jog tėvas jį sulaikys. Nulenkęs durų rankeną, sudvejojo.

— Taip? — tėvas atitraukė žvilgsnį nuo dokumentų. — Tai ko dar lūkuriuojai?

Grįžęs į savo kambarį iškrausčiau kuprinę ir sugrūdau į ją šiek tiek drabužių. Pasiėmiau pasą ir visas savo santaupas. Daug pinigų ten nebuvo, tačiau turėjau keletą eurų, kuriuos už miesto aprodymą gavau iš ispanų turistų. Tada užsukau į vonią ir labai įdėmiai išsižiūrėjau į savo atvaizdą. Šį sykį apšvietimas nebuvo toks geras, todėl veidas atrodė kiek paburkęs.

Mat jį galai, pamaniau, pirmyn.

Paėjėjęs gal penkiolika minučių susistabdžiau sunkvežimį. Kėbule už mūsų barškaliavo limonado ir „Sprite“ buteliai. Vairuotojas pavaišino cigarete. Pravažiavome Leilos namus — iš aukštos kabinos pro tvorą matėsi veja. Verandoje švietė lempa. Norėjau, kad ji išeitų į lauką, ir tuo pat metu negalėjau pakelti minties, jog galiu ją išvysti. Akimirką pajutau, lyg kas būtų užgniaužęs plaučius ir ėmęs smaugti mirtinai. Šūdas, negi šitaip ištinka širdies smūgis?

Užsimerkiau ir leidausi nešamas kelio.

Gal geriau nepasakosiu, kaip atsidūriau Europoje. Ilgos tvankios nakties sunkvežimio kėbule tarp krovinių tikrai nesinori prisiminti ar apie ją pasakoti. Ir Marselis buvo visiškai kitoks, negu įsivaizdavau. Aišku, krovinių terminalas, matyt, ne pati tinkamiausia vieta pakliūti į šalį.

Būti devyniolikos ir gerai, ir blogai. Pavyzdžiui, gerai tai, jog gali miegoti beveik bet kur — paplūdimyje, laukuose ar, kaip šiuo atveju, tarp dviejų platformų su krovniais ant sunkvežimio

pusprikabės metalinio dugno. Man netgi niekas nenutirpo, kai įsirabaždinęs tarp brezento virvių nekantriai laukiau, kada nutilsime nuo terminalo. Kai tik vairuotojas sustojo, pamaniau — „šviesoforas“ — ir iššokau laukan.

Pagaliau Prancūzija. Tiek, kad pakliuvau į kažkokį pramonės rajoną. Sandėliai, apvažiavimai, sunkvežimių vilkstinės, viskas iš betono arba metalo — vieninteliai žmogų menantys dalykai čia buvo užrašai ant kelio ženklų — Sen Marten de Kro, Martigas. Net ir šis užkampis dvelkė prabanga. Užtenka pagalvoti apie tuos brangius degalus, kurie čia rūksta, kai nuo krovinių apsunkusių vilkikų vairuotojai junginėja pavaras. Ką jau kalbėti apie milžiniškas raudonas pusprikabas su užrašais *Norbert Dentressangle** — kokių gėrybių jos buvo sklidinios. Patraukiau, kaip man pasirodė, prie užkandinės, bet ten tebuvo tiltinės svarstyklės.

Tik po valandos nusigavau iki degalinės, prie kurios buvo ir kavinė. Ten nusipirkau celofaniniame maišelyje įvyniotą sumuštinį su sūriu. Pakankamai eurų kelionei iki Paryžiaus neturėjau, tad maniau, pabandyčiau laimėti tranzuodamas. Žinojau, kad reikia važiuoti ne pro Bordo, o pro Lioną. Tačiau, matyt, šiaip ar taip, dauguma vilkikų važiuoja į Paryžių, tereikia vieną kaip nors susistabdyti.

Tualetuose čia ne kas. Jau kad dvokia... Regis, būtų prasidėjusi kokia dizenterijos epidemija. Grindys pridergtos. Ką, negi ir namuose pas juos šitaip — ant grindų mėtosi tualetinio popieriaus skiautės, primyžta, pritaškyta vandens? Bet apsiprausti man reikėjo, tad sulaikiau kvapą ir šiaip taip susitvarkiau.

Grįžęs atgal į kavinę pamačiau, kad prie vieno staliuko sėdi mergina. Atrodė lyg nemiegojusi keletą dienų, jos rudi plaukai buvo susiriebalavę. Matėsi, kad ji už mane vyresnė kokiais pen-

* Viena didžiausių Europos logistikos įmonių.

keriais ar šešeriais metais. Kai pagavau jos žvilgsnį, ji nesistengė tuoj nusukti akių, tad užsisakiau kavos ir prisėdau prie gretimo staliuko.

— Kur keliauji? — paklausiau prancūziškai, stengdamasis nuslėpti afrikietišką tartį.

— Į šiaurę, — atsakė ji.

— Turi mašiną?

Papurtė galvą.

— Vienas vilkiko vairuotojas pasisiūlė pavežti.

— Saugu šitaip?

— Viskas gerai. Šįnakt paprašys manęs pačiulpti jam bybį.

Pasakysiu ne, ir viskas.

— Aha... O gal man kartu su tavimi važiuoti? Na, gal taip bus saugiau... Turiu omeny, su manimi tau nieko blogo nenutiks.

— Gerai, — ji išspaudė šypsena, bet atrodė nepaprastai nuvargusi, — tik jei vilksies iš paskos, tada keliausiu viena.

— Suprantama. Aš — Tarikas.

— Sandrina. Gerai, aš dar į tualetą.

Grįždama ji stabtelėjo nusipirkti čiupačiupso ir kažką pasakė žilstelėjusiam vyriškiui, kuris netoliese sėdėjo ant taburetės ir plastikine mentele maišė kavą. Ją išgėręs, jis mums linktelėjo, ir mudu nusekėme iš paskos į jo sunkvežimį.

Tai buvo vidutinio dydžio žalias „Iveco“. Priekyje — trys sėdimos vietos ir gultas kabinos gale. Vairuotojas vilkėjo grublėtą džemperį, užsegamą užtrauktuku, po apačia — marškinius, po kaklu buvo pasirišęs kaklaraištį.

Kai jis išsuko ant slidaus kelio, Sandrina man mirktelejo. Neįsivaizduoju, ką tai galėtų reikšti. Gal kad tas vyrukas — liurbis? O gal fanatikas krikščionis? Keista ta Europa.

Viena buvo aišku, jog iš prancūziško radijo — nieko gero. Per kažkokią laidą vyras ir moteris pliauškę pašėlusiu greičiu vienas kitą pertraukdami. Bet net ir tai buvo geriau už muziką. Prancūziškas popsas! Kita vertus, ką aš žinau, gal Sandrinai patinka, todėl patylėjau.

Pasirodo, vairuotojo vardas Morisas. Jis nebuvo plepus. Pradžioje maniau, kad gal jis mus priėmė dėl draugijos, bet, regis, jam buvo gera būti ir su savomis mintimis bei šituo šūdiniu popsu.

Prabėgus gerai valandai, jis pagaliau kažką pasakė. *La vallée du Rhone* — „Ronos slėnis“. Tai sakydamas jis plačiai mostelėjo, tarsi tai būtų jo nuosavybė arba gimtinė. Turbūt praeitame gyvenime dirbo mokytoju.

Paklausiau, iš kur jis kilęs.

— *Le Pas de Calais**, — atsakė taip didžiuodamasis, tarsi kalbėtų apie Holivudą. Gimusiems kitur belieka tik patylėti — jam tokie, matyt, neatrodė rimtai.

Jis traukė namo po dviejų savaitių išvykos. Paklausiau, ar nesunku gyventi paliekant šeimą tokiam ilgam laikui, bet jis atsakė, kad yra nevedęs. Kurį laiką patylėjome. Pasakiau, kad keliauju į Paryžių, bet jis tik krenkštelėjo. Sandrina jau kokias dvidešimt minučių miegojo. Jos burna buvo kiek praverta, o galva lingavo nuo vilkiko judėjimo. Norėjau ją apžiūrėti įdėmiau, bet kartais būna, kad jei žiūri į miegantį žmogų, jis pabunda. Be to, tai šiek tiek nesąžininga — pravira burna ji tikrai neatrodė taip gražiai.

Kažkuriuo metu pradėjau knapsėti ir aš. Vyro ir moters tauškesys iš radijo ėmė pintis su sapnais. Tada radijo pranešėja, kurios balsas skambėjo tarsi mano pamotės, pranešė man, jog

* Pa de Kalė — departamentas Prancūzijos šiaurėje.

žino, kad pabėgau iš namų. Kelis kartus ji man vis kartojo, kaip blogai aš pasielgiau.

— Lionas, — mane žadindamas tarė Morisas. — *On s'approche de Lyon, le ventre de la France*,* — Lionas, Prancūzijos pilvas.

Mieguistai paklausiau, kodėl. Jis paaiškino, kad miestas garseja savo virtuve. Sraigės česnakiniame padaže, keptos kepenėlės su šalavijais, obuolių ir vyšnių tartaletės su kremu... Regis, šita prakalbėlė iš Moriso atėmė paskutines jėgas.

— Bėda ta, kad Lionas pilnas alžyriečių.

Taip taręs, jis vėl paniro į tylą — sunkvežimis pateko į grūstį prie vieno eismo žiedo.

— Ir visad čia jų buvo pilna.

Už lango ėmė temti, skrandis vis gurgėjo, nes įsivaizdavau restoraną su Moriso nupasakotais skanėstais. Sandrinai prireikė į tualetą, bet vairuotojas liepė pakentėti. Galiausiai, maždaug už valandos kelio į šiaurę nuo Liono, išsukome iš greitkelio ir sustojome prie degalinės.

Įvažiavome į vilkikams skirtą teritoriją. Morisas pasakė, kad eina į vilkikų vairuotojų kavinę, o mes galime pavalgyti užsukę į degalinę. Ką, taip mus ir paliks? Sandrina ir aš žiūrėjome vienas į kitą negalėdami patikėti. Tada ji nusivedė mane prie tos vietos, kur nuėjo Morisas, ir mudu ėmėme žiūrinėti pro aprasojusius langus. Matėm, kad vairuotojai valgo ant ilgų batonų užteptą paštetą, pilnas lėkštes dešrelių su bulvių koše ir pomidorų padažu. Aišku, čia tokių patiekalų, apie kuriuos pasakojo Morisas, nebuvo, viskas gerokai paprasčiau, bet atrodė gardžiai. Daug kur ant stalų priešais storus *camionneurs*** stovėjo atkimšti vyno buteliai be etikečių.

* Atvykstame į Lioną, Prancūzijos pilvą (*pranc.*).

** Vilkiko vairuotojas (*pranc.*).

— *Salaud**, — tarė Sandrina. — Šunsnukis.

Kol Sandrina buvo tualete, autoserviso krautuvėlėje nusi-pirkau dar vieną į celofaną suvyniotą sumuštinį. Turėjo būti su sūriu, bet buvo tiesiog kažkoks trupantis batono gabalas. Lauke dulksnojo. Kai pro stovėjimo aikštelęėjome atgal, mergina kažką išspraudė man į delną. Šokoladinį batonėlį.

— Turėkis. Paėmiau visą krūvą, kol vaikinukas keitė juostą kasos aparate.

— Kur mes miegosime?

— Sunkvežimio kėbule. Jei jis ten leis. Mėgsti dešreles?

— Hm, nežinau. Jos iš kiaulienos?

— Kokia ten *kiauliena*. Odos ir atraižos. Eikš ir stebėk, — ji nusivedė mane už vairuotojų valgyklos kampo prie tarnybinio įėjimo.

Mirkau Lietuje bent penkiolika minučių. Tada mergina sugrįžo su pilna lėkšte rankoje.

— Imk. Valgyk rankomis, bernužėli.

Paėmiau dešrelę ir pakabinau ją bulvių košės.

— Pamirkyk ir į pomidorų padažą. Na ir kaip, skanu?

— Aha. Kaip tau pavyko gauti?

— Nutaikiau tinkamą progą.

— Ir niekas nepamatė?

— Ne. Jiems, šiaip ar taip, nusišvilpti. Virtuvėje daugiausia vaikėzai dirba. Matyt, kai kurie išvis nelegalai.

Dešrelės buvo gana aštrokos.

— Tu irgi nelegalė?

— Ką tu. Aš prancūzė, — nusijuokė ji.

Sandrina išmetė lėkštę į šiukšliadėžę, tada nužygiavo į kavinę, kur Morisas buvo bebaigiąs vakarieniauti. Ta merga tikrai ne

* Į sveikatą (*pranc.*).

iš kelmo spirta. Pro aprasojusį langą mačiau, kaip iš jos, badydami pirštais, juokėsi vairuotojai, tačiau jai buvo nė motais — stovėjo įrėmusi rankas į šonus. Pagaliau Morisas atsistojo ir išėjo į dulksnos merkiamą lauką. Apėjęs vilkiką nuo kabinos gulto paėmė užklotą, tada atrakino kėbulą ir liepė mums lipti vidun. Ten, ant medinės platformos tarp surištų krovinių, buvo pakankamai vietos atsigulti.

— Nesugalvokit dulkintis mano vilkike. Aš tikrai girdėsiu, — įmesdamas užklotą ir uždarydamas duris tarė Morisas.

Patogiai įsitaisėme. Tiesa, vietos buvo mažiau, nei tikėjausi, todėl Sandrina klubu lietėsi prie manęs.

Juk ji, ta Sandrina, buvo visai ne mano skonio. Plaukai glotnūs, veidas pilkšvas... Tačiau buvo tamsu, ji apsvirtė, ir pajutau, kaip jos krūtis prisilietė man prie alkūnės. Man staiga pasistojo.

— Viskas gerai? — tariau. — Tau reikės?.. Na, žinai, ten su Morisu?..

— Ne, ne. Aš ne jo tipo.

— Kaip tai suprasti?

— Per sena aš jam. Jis pedikas.

— Iš kur žinai?

— Matei jo drabužius? Marškiniai ir kaklaraištis. Todėl jį ir pasirinkau. Bjauriausia būna užtaikyti ant vedusio. Tie nori visokių šlykštybių.

Naktį pradėjau kosėti ir pabudau. Sandrina sėdėjo ir rūkė.

— Ar čia nepavojinga rūkyti? — paklausiau. — Iš kur mes žinom, ko čia prikrauta?

Mergina patrynė nuorūką į metalines grindis.

— Nesimiega, — tarė ji.

— Kur keliauji? — paklausiau aš.

— Nežinau. Iš pradžių gal į Paryžių, paskui į kokią Angliją.

— O dėl ko? Kas ten ypatinga? — Jutau, kad ji tamsoje šypsosi.

— Lietus, rūkas ir karūna pasipuošusi karalienė, jodinėjanti ant žirgo miesto gatvėmis.

— Tikrai?

— Aišku, kad ne. Tiesiog aš ten kai ką pažįstu. Gal man Londone bus saugiau.

— Pažįsti kokių anglų?

— Taip.

— O šiaip, kokie jie?

— Anglai?

— Aha. Man su jais dar neteko susidurti. Išskyrus tokį iškrypėlį, kuris gyveno kasboje.*

— Kai sužinosiu, papasakosiu. Velnias, būtų gerai parūkyti, — tarė Sandrina.

— Taigi ką tik rūkei.

— Ne, parūkyti žolės. Gal turi?

— Ne. Bijoju, kad nepagautų prie sienos.

— Be jos nesimiega. Nebent pasidulkinčiau.

— Tu nori, kad aš...

— Kiek tau metų?

— Dvidešimt treji, — atsakiau.

— Netikiu, — ji uždėjo ranką man ant tarpukojo. — O, *par-don*, bernužėli. Maniau, kad tau...

Aš stengiausi galvoti ir apie panelės Aziz sijoną, ir apie Leilos *kūk*** , ir apie Faridos krūtis bei kitas mielas merginų vietas, bet kas iš to — niekas nesuveikė. Mano *zibas* buvo kaip giliukas.

Galiausiai mudu užmigome. Ryte pajutau, kad per miegus

* Arabų miesto senamiestis ar jame stovinti tvirtovė.

** Vulva (*arab.*).

man išsiliejo į apatinius — taip nutinka, kai miegu ne namie, o svetimoje lovoje, ar, šiuo atveju, vilkike.

Morisas atidarė duris, į vidų ėmė lietis ryški pilkšva šviesa. Pro primerktas akis pamačiau kreivą šypsnį jo mokytojiškame veide.

— Einu pusryčiauti, — tarė. — Išvykstame po dvidešimties minučių.

Popiet jau buvo matyti Paryžiaus priemiesčiai, o dar po pusvalandžio Morisas mus paleido prie sankryžos. Jam toliau reikėjo važiuoti Paryžiaus apvažiavimu, o tada pasukti į Kalė kelią — tiesiai į tą šiaurės Holivudą.

Stebėjau, kaip žaliasis „Iveco“ parodo posūkio signalą ir susilieja su automobilių srautu. Mudu su Sandrina toliau turėjome keliauti pėsčiomis link miesto centro. Pagaliau buvo galima atsipūsti nuo tos muzikos, grojančios per radiją.

— Ką ketini veikti Paryžiuje? — galiausiai užkalbino Sandrina.

Mes vis dar ėjome šalia plataus plento, kurį juosė šiuolaikiškų pastatų eilės, tačiau netrukus pamatėme metro stotį „Baltas namas“.

— Nežinau. Gal sužinosiu ką nors apie savo motiną, — atsakiau.

Mašinos kėlė tokį triukšmą, kad buvo sunku susišnekėti.